

Саркова А. М.,
здобувач вищої освіти факультету менеджменту
Науковий керівник: Лівандовська О. А.,
асистент кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АНАЛІТИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПІДВИЩЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ

Фінансова стабільність є однією з ключових складових сучасної економіки, важливою для довгострокового розвитку суспільства. Забезпечення стабільності фінансової системи вимагає вдосконалення методів аналізу та прогнозування фінансових подій, а також швидкого реагування на фінансові кризи. У цьому контексті використання штучного інтелекту та інструментів аналітики стає особливо важливим.

Штучний інтелект (ШІ) означає здатність автоматизованих систем або комп'ютерних програм виконувати людські функції на основі аналізу зовнішніх факторів і прийняття найкращих рішень на основі досвіду, життєвого досвіду людини [1, с. 37]. ШІ давно використовується у фінансовому секторі для автоматизації процесів та оптимізації роботи. Проте останні роки принесли значний розвиток у сфері штучного інтелекту, зробивши його ефективнішим і простішим у використанні.

Однією з основних сфер застосування ШІ є аналіз фінансових даних. З його допомогою можемо виявляти складні закономірності ринкових тенденцій, прогнозувати рух цін, визначати ризики та давати інвестиційні рекомендації. ШІ дозволяє швидко аналізувати великі обсяги даних, що веде до швидшої та ефективнішої перевірки [2].

Як приклад використання штучного інтелекту, розглянемо автоматизовану торгівлю системою на фондовій біржі. Алгоритми машинного навчання можуть аналізувати великі обсяги фінансових даних, беручи до уваги різноманітні фактори, такі як новини, соціальні мережі та технічний аналіз. Використовуючи ці аналізи, система може автоматично приймати рішення про купівлю та продаж фінансових інструментів для оптимізації прибутковості та ризику.

Цей підхід дозволяє постачальникам рішень у фінансовій галузі забезпечувати більш ефективне управління портфелем, реагувати на ринкові тенденції та миттєво реагувати на зміни на фінансових ринках. Однак важливо враховувати потенційні ризики, такі як системні збої, несподівані ринкові умови та етичні проблеми, пов'язані з впливом машинного навчання на фінансові ринки [3].

Використання штучного інтелекту до надання різноманітних фінансових послуг передбачає створення продуктів з онлайн-кредитування, страхування та порівняння фінансових інструментів. Зазначається також, що базовою технологією платіжних сервісів та продуктів з персональних фінансів стали чат-боти.

Також варто зазначити, про користь для фінансової стабільності використання аналітичних інструментів, які розглядаються, як технічні інструменти та програми, які дозволяють збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги даних, щоб виявити корисну інформацію, зрозуміти закономірності та сприяти прийняттю рішень. У фінансовій діяльності аналітичні інструменти використовуються для різноманітних завдань, зокрема для аналізу ринкових тенденцій, прогнозування руху цін, визначення ризиків і управління портфелями.

Крім того, аналітичні інструменти аналіз даних і машинне навчання допомагають покращити процеси прийняття рішень у фінансовому секторі. Вони дозволяють визначити зв'язки та ризики, які раніше могли залишитися непоміченими, і розробити стратегії управління ними. За допомогою алгоритму машинного навчання можна автоматично аналізувати кредитну історію клієнта та визначати його здатність погасити кредит, допомагаючи банкам приймати зважені рішення щодо кредитування.

Дуже важливою сферою є застосування ШІ та аналітичних інструментів для виявлення шахрайства та маніпуляцій на фінансових ринках. Системи спостереження можуть виявляти незвичайні зміни ринкових показників, які можуть вказувати на нечесну поведінку. Це допомагає забезпечити цілісність фінансових ринків і запобігти шахрайству.

Однак використання штучного інтелекту та інструментів аналітики також можуть створювати нові проблеми та ризики фінансової стабільності. Наприклад, розробка алгоритмів машинного навчання може бути обмежена природними упередженнями та недостатньою об'єктивністю даних. Також виникають питання щодо конфіденційності та безпеки фінансових даних, які обробляє штучний інтелект [4, 5].

Попри це, використання штучного інтелекту та аналітичних інструментів допомагає в підвищенні фінансової стабільності шляхом:

1. Прогнозування ризиків, що передбачає можливість аналізувати велику кількість фінансових даних для виявлення потенційних ризиків, прогнозувати ризикові тенденції та виявляти можливі причини порушень фінансової стабільності.

2. Автоматичного управління ризиками, яке допомагає в автоматизації процесів управління ризиками, таких як оцінка кредитної здатності позичальників або виявлення підозрілих фінансових операцій. Це дозволяє знизити людський фактор і покращити точність та ефективність управління ризиками.

3. Виявлення шахрайства, зловживань у процесі виконання фінансової діяльності та виявлення загроз безпеки за допомогою застосування: автоматизованої системи оцінки шахрайства, функціональних інформаційних панелей з кількома інструментами розслідування, системи, яка генерує звіти про ефективність стратегій запобігання шахрайству.

4. Покращення прийняття рішень, через надання аналітичної підтримки під час прийняття рішень щодо інвестицій, кредитів та інших фінансових операцій. Крім того, вони допомагають виявити найкращі можливості та зниження ризиків, що допоможе підвищити фінансову стабільність.

5. Оптимізації фінансових процесів – шляхом застосування автоматизації фінансових процесів, таких як управління запасами, касові операції та облік, зможемо знизити витрати та покращити ефективність фінансових операцій.

Таким чином, використання штучного інтелекту та аналітичних інструментів може суттєво покращити фінансову стабільність, забезпечуючи більш точний аналіз фінансових даних та ризиків, трансформуючи споживчий досвід, покращуючи комунікацію з клієнтами та оптимізуючи робочі процеси на підприємствах. Крім того, цивілізоване суспільство настільки звикло до можливості здійснювати більшість необхідних операцій, маючи під рукою лише смартфон чи ноутбук, що подальший перехід до застосування штучного інтелекту та аналітичних інструментів стає просто неминучим. І навряд чи хтось має намір на це скаржитись, адже погодьтеся, що сучасні бізнес-моделі тяжіють до забезпечення нашого максимального комфорту.

Список використаних джерел

1. Силка Т. Б. Застосування штучного інтелекту для підвищення ефективності телекомунікаційних систем. Київський політехнічний інститут імені Сікорського. 2020 р. С. 37.
2. Використання технологій на основі штучного інтелекту в аудиті. Kherson Ukraine. 2023. <https://kreston.ua/vykorystannia-tekhnolohiy-na-osnovi-shtuchnoho-intelektu-v-audyti/> (дата звернення: 01.10.2023).
3. Алготрейдинг на біржах: що це та як працює. Freedom Broker. 2022. <https://ffin.ua/blog/articles/investopediia/post/algotreiding-na-birzah-shho-ce-ta-yak-pracyuje> (дата звернення: 01.10.2023)
4. Charu Nahata. Responsible AI in Finance: A path to opportunity. Accenture. 2022. <https://www.accenture.com/us-en/blogs/business-functions-blog/responsible-ai-finance> (дата звернення: 01.10.2023).
5. Poltorak A., Khrystenko O., Sukhorukova A., Moroz T., Sharin O. Development of an integrated approach to assessing the impact of innovative development on the level of financial security of households. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2022. № 1(13-115), pp. 103–112. doi: 10.15587/1729-4061.2022.253062.